

ефективності управління потоковими процесами в ОФК і спрямовувати діяльність різних підрозділів й персоналу на досягнення загальних стратегічних цілей компанії.

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Хромих А.Г., Черепаха К.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

KCherepaha@gmail.com

Вступ. Як свідчить світова практика, ефективне управління фармацевтичним підприємством (ФП) в ринкових умовах неможливе без систематичного аналізу його фінансового стану. Задачею фінансового аналізу є відображення і врахування численних динамічних зв'язків між елементами фінансово-господарської системи ФП з тим, щоб у процесі прийняття тих чи інших управлінських рішень між ними не виникали конфлікти та протиріччя, а навпаки, їх сукупний позитивний вплив на фінансові результати діяльності ФП посилювався. Однією із самих актуальних проблем ФП України сьогодні є нестача оборотних засобів та незадовільна структура капіталу. Це означає, що зміцнення їх фінансового стану є одним з найважливіших завдань, від вирішення якого залежить ефективність функціонування ФП у цілому. Своєчасна розробка та впровадження системи заходів, спрямованих на поліпшення фінансового стану дозволить ФП посилити платоспроможність, прибутковість, фінансовий та майновий потенціал.

Метою даного дослідження є обґрунтування шляхів покращення фінансового стану ФП та основних напрямів його зміцнення.

Методики дослідження. Для дослідження використовувалися діалектичний метод пізнання, фундаментальні положення економічної теорії та загальнонаукові принципи проведення комплексних досліджень.

Основний матеріал дослідження. Важливим етапом фінансового аналізу є фінансова діагностика, сутність якої полягає у визначенні та вивченні ознак, що характеризують нормальний стан фінансової системи ФП, дослідженні тенденцій зміни і оцінки розміру відхилення фактичного рівня попередньо обґрунтованих фінансових індикаторів від їх припустимого рівня, в аналізі причин цих відхилень з метою розробки відповідних коригуючих рішень для оптимізації управління. Результативність фінансової діагностики досягається лише за умов, коли вона проводиться не в окремих випадках, а безперервно або з чітко визначеною періодичністю. Це потребує впровадження в ринкових умовах системи моніторингу фінансової діяльності ФП. Моніторинг фінансової діяльності являє собою розроблений на ФП механізм реалізації безперервного спостереження за найважливішими фінансовими процесами та відповідними показниками з метою їх аналізу та ідентифікації для своєчасного прийняття рішень щодо їх регулювання.

Фінансовий стан ФП залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Головне завдання оцінки фінансового стану ФП – своєчасно виявити й усунути недоліки у фінансовій діяльності, знайти управлінські рішення для поліпшення фінансового стану ФП та уникнути його банкрутства.

Як свідчить проведений науковий аналіз, основними напрямками пошуку резервів удосконалення фінансового стану ФП є:

- збільшення вхідних грошових потоків (збільшення виручки від реалізації фармацевтичної продукції; продажу частини основних засобів; рефінансування дебіторської заборгованості);
- зменшення вихідних грошових потоків (оплата товарів, робіт, послуг, що належать та не належать до валових витрат);
- мобілізація внутрішніх резервів (проведення реструктуризації активів ФП; сукупність заходів, пов'язаних зі зміною структури та складу активів балансу);
- прогнозування та моніторинг фінансового стану ФП та ін.

Аналіз рекомендацій фахівців щодо використання методів оптимізації фінансового стану сучасних ФП також свідчить, що одним з найбільш

ефективних методів управління є їх економічна інтеграція. Вона поділяється на вертикальну та горизонтальну.

Горизонтальна інтеграція є поєднанням в одній формі виробництва різнорідної продукції на єдиній сировинній чи технологічній основі та передбачає пошук можливостей здійснення закупівель разом з іншим покупцем. Вертикальна інтеграція є поєднанням в одній формі різних галузей виробництва та сприяє об'єднанню з ключовими постачальниками сировини і матеріалів. У свою чергу, вона передбачає проведення моніторингу цін на сировину, виходу на фармацевтичний ринок нових потенційних постачальників як альтернативу більш дорогої фармацевтичної продукції. Горизонтальна інтеграція є досить привабливою для ФП, у яких немає достатнього рівня забезпеченості власними обіговими коштами та від'ємне значення маневреності власного капіталу. Адже сутність горизонтальної інтеграції полягає в об'єднанні ФП шляхом злиття або придбання, завдяки чому створюється нове, більш велике підприємство. Саме такі ФП мають кращі можливості отримання кредитів, володіють більшою часткою фармацевтичного ринку, характеризуються більш високою прибутковістю і меншою собівартістю фармацевтичної продукції, отримують можливість збільшувати оборот капіталу. Перевагами вертикальної інтеграції можуть бути зниження витрат, і, таким чином, покращення конкурентного становища, можливість контролю витрат і якості, забезпечення своєчасності постачання сировини.

Висновки. Отже, до конкретних заходів покращення фінансового стану ФП можна віднести збільшення виручки від продажу фармацевтичної продукції, рефінансування дебіторської заборгованості, зниження собівартості фармацевтичної продукції тощо. Особливо важливою є горизонтальна інтеграція, яка передбачає поєднання в одному ФП виробництва різнорідної фармацевтичної продукції на єдиній сировинній чи технологічній основі та пошук можливостей здійснення закупівель разом із іншим покупцем, що дозволить отримувати знижки. Удосконалення фінансового стану ФП можливе шляхом підвищення результативності розміщення та використання ресурсів підприємства.